

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у подальшому дослідженні лексико-семантичної системи офіційно-ділового стилю, зокрема в аналізові реалізації іманентних лексико-семантичних полів у текстах-репрезентантах офіційно-ділового стилю. Також перспективною є порівняльна характеристика відповідних лексико-семантичних полів у текстах Конституції України різних років ХХ століття.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. 1440с.
2. Лех О. С. Лексико-семантичне поле як структурний компонент та метод його дослідження. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Дні науки – 2006»* (Дніпропетровськ, 17–28 квітня 2006 р.). Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006, Том 18 (Філологія). С. 23–28.
3. Степаненко М. Політичне сьогодення української мови: актуальний перифрастикон: монографія. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2017. 616 с.

Сечка С.

– кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов Донбаського державного педагогічного університету

Карташова Ю.

– викладач першої категорії Слов'янського енергобудівного технікуму

УДК 811.111'276.2

**ЗАГАЛЬНА ТА СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНУ
СЛЕНГУ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ**

У статті розглядається феномен сленгу в сучасній англійській мові. Автором досліджено сутність, а також функціональні та семантичні особливості англійського сленгу. Автором підкреслено, що всі вікові групи носіїв мови використовують сленг у своїй повсякденній діяльності. Окремо автор зазначає про зв'язок сленгу з мовною нормою. У роботі наведено приклади вживання англійського сленгу.

Ключові слова: сленг, розмовна мова, діалект, семантика, функціональність.

Сечка С.

– кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры иностранных языков Донбасского государственного педагогического университета

Карташова Ю.

– преподаватель первой категории Славянского энергостроительного техникума

**ОБЩАЯ И СЕМАНТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНА
СЛЕНГА В СОВРЕМЕННОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ**

В статье рассматривается феномен сленга в современном английском языке. Автором исследована сущность, а также функциональные и семантические особенности английского сленга. Автором подчеркивается, что все возрастные группы носителей языка используют сленг в своей повседневной деятельности. Отдельно автор отмечает связь сленга с языковой нормой. В работе приведены примеры употребления английского сленга.

Ключевые слова: сленг, разговорная речь, диалект, семантика, функциональность.

Sechka S.

– Candidate of Science (Theory of Education), Senior Lecturer, Foreign Languages Department, Donbas State Teachers' Training University

Kartashova Yu.

– Teacher of the 1st Category, Sloviansk Energy Constructing Technical School

GENERAL AND SEMANTIC CHARACTERISTICS OF THE SLANG PHENOMENON IN MODERN ENGLISH LANGUAGE

The article deals with the phenomenon of slang in modern English. The author has analyzed the sense and also functional and semantic peculiarities of English slang. The author has pointed out that people of different age use slang in their day activity. There are also the examples of slang using in the research work.

Key words: slang, speaking, dialect, semantics, functionality.

Лінгвістика останніх двадцяти років активно змінює напрями від вивчення письмової мови на дослідження та аналіз безпосереднього живого спілкування, бо «безпосереднє мовне спілкування продовжує залишатися важливою сферою функціонування мови, так як розмовна мова – це в деякому сенсі мінімальна система національного мови, філогенетично та онтогенетично первинна система, найважливіша по діапазону суспільної та індивідуальної значимості.

Усі інші функціональні різновиди застосування нашої мови є вихідними, вторинними від елементарної та основної форми – розмовної. Поглиблене вивчення розмовної мови є дуже важливим, тому що розмовна мова є єдиною справжньою мовою та нормою оцінки всіх інших форм мовлення.

Ці положення, зазвичай, приймаються і поділяються дослідниками розмовної мови. Наше дослідження виконана на матеріалі досліджень живої англійської мови.

Актуальність дослідження визначається тим, що функціональні та семантичні особливості сленгу англійської мови ще недостатньо досліджені у лексикології.

Метою дослідження є вивчення функціонально-семантичних особливостей англійського сленгу.

Поставлена мета передбачає вирішення наступних **завдань**:

- 1) визначення статусу сленгу в сучасній англійській мові;
- 2) виявлення системності англійського сленгу;
- 3) розгляд функціонування сленгу в англійській мові.

Предметом дослідження є англійська сленгова система, що побудована на базі розмовної мови.

Об'єктом дослідження є англійській сленг як одиниця сленгової системи мови.

Теоретичною основою дослідження стали роботи А. Швейцера, Н. Слюсарєвої, І. Гальперіна, В. Хомякова, Е. Патріджа, О. Есперсена, Д. Уілстека.

Виклад основного матеріалу. Сленг – це соціальний різновид мови, вживаний обмеженим числом людей і відрізняється своєю особливою структурою (фонетикою, граматиною, лексемним складом і семантикою) від мовного стандарту. Мовний стандарт – це зразкова, нормалізована мова, норми якої сприймаються як «правильні» і загальнообов'язкові і яка протиставляється діалектам і просторіччям.

Сленг використовується з метою зробити мову тієї чи іншої соціальної групи незрозумілою для непосвяченого. Для сленгу характерно не тільки потворення існуючих слів мови, а й численні запозичення, зовнішній вигляд яких нерідко модифікується таким чином, що вони нічим не відрізняються від інших лексем певної мови.

Зазначимо, що сленг реалізується в тому чи іншому мовному колективі. В соціолінгвістичній літературі мовний колектив розглядається як частина соціолінгвістичного аналізу, у зв'язку з чим нерідко використовуються запозичені терміни «лінгвістична спільність» («*linguistic community*») і «мовна спільність» («*speech community*»). З цього приводу А. Д. Швейцер формулює важливі визначення: «лінгвістичний колектив – це сукупність соціально взаємодіючих індивідів, що виявляють певну єдність у мовних ознаках, а мовний колектив – спільнота, що відрізняється від інших не наявністю певних мовних одиниць, а їх використанням у мові» [3, с. 71].

Отже, мова у всіх своїх проявах і різновидах (в тому числі і в сленгу) постає як суто соціальне явище: було б невірним вважати, що основні чинники, що регулюють існування і розвиток мови, носять тільки «внутрішньомовний характер», або, що мова являє собою певну «саморегулюючу систему», а соціальні чинники – це тільки «периферійні впливи». Людина та її мова є нерозривними один від одного.

Під поняттям «сленг» нерідко підводяться найрізноманітніші явища лексичного і стилістичного плану. Відзначимо кілька різних концепцій англійського сленгу.

Найбільш характерне теоретико-лінгвістичне розуміння сленгу, що сягає корінням у психологічний напрям мовознавства, висвітлено в наступному положенні О. Есперсена: «сленг – це форма мови, яка зобов'язана своїм походженням бажанням людської особи відхилитися від звичайної мови, нав'язаної суспільством». Основний імпульс в створенні сленгу – це «почуття розумової переваги». Сленг – результат властивого людству «бажання побавитися» (*love of play*) [5, с. 81].

Більшість англійських лексикологів в тій чи іншій мірі поділяють точку зору О. Есперсена щодо сленгу. Загальноживаним також є положення Есперсена, яке зводиться до того, що сленг за своєю природою вимагає безупинного поновлення [5, с. 244].

Під терміном «сленг» в англійській лексикографії об'єднуються слова та фразеологізми абсолютно різнорідні з точки зору їх стилістичної характеристики і сфер вживання. Так, в різних словниках з

позначкою сленг наводяться наступні розряди слів і словосполучень, наприклад:

1. Слова, які застосовуються злочинському жаргону, наприклад: *to chant* (з фр. *Chanter*) в значенні «розхвалювати коня при продажі»; *cheese* в значенні «гарна річ»; слова *father* і *fence* – обидва в значенні «скупник краденого».

2. Різні професіоналізми, наприклад: *plunger* (від дієслова *to plunge* «кидатися вперед») «кавалерист» (з військової лексики); *length* (буквально «довжина») «сорок два рядки драми» (з театральної лексики); *a noser* (від *nose* «ніс») «удар по носі» (з боксерської лексики); *to be ploughed* (від *plough* «плуг») «провалюватися на іспиті» (зі студентської лексики) та ін. В результаті включення різних професіоналізмів, сленг починає диференціюватися. В англійській і американській лексикографії з'являються різні різновиди сленгу: військовий сленг, спортивний сленг, театральний сленг, студентський сленг, парламентський сленг і навіть релігійний сленг. Це свідчить про гетерогенність сленгу та про те, що будь-який представник англійської лінгвокультурного суспільства використовує в своїй промові одиниці різних функціонально-стилістичних рівнів.

Слід також зазначити, що всі вікові групи носіїв мови використовують сленг у своїй повсякденній діяльності, молодь і студенти – у більшій мірі, ніж старше покоління, зайняте своєю кар'єрою, де стандартна мова є однією з умов просування по службі. Але щодо спілкування в побуті, тут відсутні обмеження або будь-які перешкоди для вживання сленгу. До того ж слід мати на увазі, що поряд із загальним сленгом носії мови в своїй повсякденній діяльності та спілкуванні, а саме, вузько професійному, поряд із загальним сленгом використовують одиниці спеціального сленгу.

Аналіз сленгу нерозривно пов'язаний з поняттям мовної норми, на тлі якої виступають його сутнісні характеристики. Норма в мові – це «історично обумовлена сукупність загальноновживаних мовних засобів, а також правила їх відбору та використання, визнані суспільством найбільш придатними в конкретний історичний період» [1, с. 685]. Найбільш характерною ознакою мовної норми – відносна стабільність і диференційованість мовних засобів.

М. М. Семенюк зазначає, що «мовна норма являє собою «сукупність найбільш стійких, традиційних реалізацій елементів мовної структури, відібраних і закріплених мовною практикою» [2, с. 596]. Це означає, що норма властива будь-якій формі існування мови, в тому числі і сленгу.

Не підлягає сумніву, що норма літературної мови і норма сленгу мають свою особливу специфіку. З цієї точки зору сленг можна визнати безладним набором специфічних лексем, оскільки природа мови визначає не тільки умови побутування діалектів, але і їх функціональну своєрідність. Не можна не згадати і генетичну специфіку сленгу, яку неправомірно визначати тільки на основі синхронного дослідження або

тільки на матеріалі лексики. Як показали спеціальні дослідження, найбільш консервативною і стійкою частиною сленгу, на відміну від професійних діалектів і жаргонів, є слова, що походять від давньоанглійської мови. Так, сленгове слово *wrinkle* (спритність, хитрість) не має нічого спільного з *wrinkle* (зморшка), а походить від німецького *Ranke* (підступи, інтриги) і безпосередньо пов'язане з датським *wreps* (хитрість).

Слово *lark* (гра, жвавість, жарт) не є метафорою від *lark* (жайворонок), а походить з датського *lars*, (гра, танці). Дієслово *to spoon* (доглядати, сохнути, страждати), а також *spoon* в значенні (дурень) не мають нічого спільного з англ. *spoon* (ложка), а походить з датського *sraapn*, *sraapn* (займатися звідництвом), а також (легко переконувати, умовляти).

Найбільш стабільна частина словникового складу сленгу, на відміну від професійної лексики і жаргону, співвідноситься з лексемами англійських територіальних діалектів. Це цілком логічно, бо, як відомо, початковими носіями сленгізмів були, з одного боку, селяни з різних областей Великобританії, що йшли до міста на заробітки, а також збанкротілі міщани (більшість з них – вихідці з селян), а з іншого боку – різного роду декласовані елементи, які також вийшли з селянського стану.

Розглянемо ряд сленгових лексем, що відтворюють генетичні зв'язки з відповідними словами англійських територіальних діалектів:

Lush (п'яний) використовується у Новій Зеландії, американському сленгу та діалектах Шотландії, наприклад: «*the rolling kinddeys ... got bloody lushy*» [18, с. 45].

Map (голова; портрет), шотландський діалект: «*Our John has gotten his map done ... some think it very like him*» [4, с. 33].

Mooch, mitch (бовтатися без діла): «*I jis' mooch'd, about the town; That bwoy han't ben to school today, he's ben mitchen*» [4, с. 135].

Mug 1) (рот; особа): «*Swipe in V mug, Jem, swipe 4m in mug*»; 2) гримаса): «*The low comedian had mugged at him fifty nights for a wager*»; 3) (бити): «*I'll mug you if you talk like that*»; 4) (туман; невеликий дощ) (від норв. *mugga*): «*it mugs a little; yer can not call it rain*»; 5) (обманювати, обдурювати): «*do not you a muggin of me*»; 6) (збиратися (разом): *There are father, mother and children, mugging together in one room*; 7) (напитися, бути п'яним): «*She'd got some money, so she was mugging yesterday*» [4, с. 194].

Nark (приставати до когось, мучити, докучати): «*Tim'd better dew as he tells that or they'll nark him*» [4, с. 228].

Prog (їжа): «*They give us very good prog at school*» [4, с. 627].

Spud (картопля): «*I am going to dig up some spuds; We lived on spuds welly all thru 'the strike*» [4, с. 696].

Збігаються в сленгу і в діалектах слова: *to cat* (нудити), *to call* (ляяти), • *to cotton* (любити), *creature* (віскі), *to splice* (одружуватися), *bone* (гарний) та ін.

Разом з тим, словниковий склад сленгу і сучасних територіальних діалектів не збігається повністю. У процесі розвитку мови з сленгу, зникала частина слів, що зберігаються в діалектах. З іншого боку, лексеми, характерні для ранніх періодів різних діалектів (північних, південних і т. д.), що вийшли з ужитку діалектної мови, можуть зберігатися в сленгу.

Слід зазначити, що як для англійських територіальних діалектів, так і для сленгу досить характерним є явище енантісемії, тобто використання однієї і тієї ж лексеми з протилежними значеннями. Наприклад: *brick* (хороший, поганий) *bucked* (втомлений, діяльний, енергійний); *cheesy* (яскравий, помітний, потертий, пошарпаний); *fresh* (п'яний, тверезий); *to fence* (купувати, продавати); *game* (дурень, розумний); *hairy* (чудовий, погано вихований); *to gut* (наповнювати, спорожняти); *hank* (час відпочинку, докучати, не давати спокою), *jeffy* (туман, виявлення, відкриття чогось); *to floor* (провалитися на іспиті, добре здати іспит); *cid* (затишний, зручний, важкий) та ін.

Відзначимо, що в соціальних діалектах, що мають безліч синонімів і омонімів, цілий ряд слів може приймати значення своїх синонімів, одночасно, входячи не тільки у поточний, але і в інші синонімічні ряди. Багато лексем соціальних діалектів нерідко переймають значення своїх омонімів. Як вказує англійський лінгвіст Дж. Х. Макнайт, безліч латинських корінь, представлених в сучасній англійській літературній мові як нейтральні слова, в лінгво-соціальному відношенні, за своїм первинним складом і значенням точно відповідають англійським сленгізмам, отриманих в результаті метафоризації: *apprehend* (= *to catch on*), *impose* (= *to put over on*), *fool* (= *swind bag, blow hard*), *effrontery* (= *face, cheek*), *precocious* (= *half-baked*), *delirious* (= *off one's trolley, off one's rocker*) [6, с. 34]. Відсутні данні про те, що зазначені лексеми в латинській мові були соціально забарвлені або носили розмовний характер.

Висновки. Отже, всі вище зазначені факти дозволяють нам зробити висновок про те, що англійський сленг історично сформований на базі англійських територіальних діалектів різних регіонів та інших давніх мовних елементів. Ми також можемо стверджувати про те, що сленг є загальною для всіх носіїв мови лінгво-соціальною нормою, яка, реалізуючись на рівні розмовної мови (фонетики, граматики, лексики) генетично і функціонально відрізняється від інших жаргонних і професійних елементів мови.

Література

1. Великий англо-російський словник в 2-х томах / Ю. Д. Апресян, І. Р. Гальперін, Р. С. Гинсбург та ін. 4-е вид., випр. з доп. Москва: Російська мова, 1987. 805 с.
2. Семенюк М. М. Загальне мовознавство: Форми існування, функції, історія мови. Москва, 1970. 705 с.
3. Швейцер А. Д. Сучасна соціолінгвістика: Теорія, проблеми, методи. Москва, 1976. 245 с.
4. Dictionary of Slang and Unconventional English / Compiled by Eric Partridge. London: Routledge & Kegan Paul LTD, 1962. 2 Vol. 708 p.

5. Jespersen O. Growth and Structure of the English Language. Oxford Indian Branch Oxford University Press, 1938. 244 p.

6. McKnight G. H. Modern English in the Making. New York, 1923. 449 p.

Ахмад И.

– старший преподаватель кафедры английского языка технического направления Национального технического университета «Киевский политехнический институт имени И. Сикорского»

УДК 81'373.42

**ЦИКЛИЧНЫЕ ТЕМПОРЛЕКСЕМЫ
В ИХ АССОЦИАТИВНО-СЕМАНТИЧЕСКИХ СВЯЗЯХ**

Статья посвящена анализу ассоциативно-семантических связей членов лексико-семантической группы «части суток». Определен состав и структура ассоциативно-семантических групп с вершинными словами «утро», «день», «вечер» и «ночь», выделены семантические признаки, посредством которых осуществляется семантическая связь каузем с рефлексемами. Прослежена реализация ассоциативно-семантических связей исследуемых лексем на уровне текста.

Ключевые слова: ассоциативно-семантическая группа, каузема, рефлексема, семантический признак, сема.

Ахмад І.

– старший викладач кафедри англійської мови технічного напрямку Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені І. Сікорського»

**ЦИКЛІЧНІ ТЕМПОРЛЕКСЕМИ
В ЇХ АСОЦІАТИВНО-СЕМАНТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКАХ**

Статтю присвячено аналізу асоціативно-семантичних зв'язків членів лексико-семантичної групи «частини доби». Визначено склад і структуру асоціативно-семантичних груп з вершинами «утро», «день», «вечер» и «ночь», виділено семантичні ознаки, за посередництва яких здійснюється семантичний зв'язок каузем з рефлексемами. Реалізацію асоціативно-семантичних зв'язків досліджуваних лексем простежено на рівні тексту.

Ключові слова: асоціативно-семантична група, каузема, рефлексема, семантична ознака, сема.

Akhmad I.

– Senior Lecturer, Department of the English Language of Technical Orientation, National Technical University of Ukraine 'Ihor Sykorskyi Kyiv Polytechnic Institute'

CYCLIC TEMPORLEXEMES IN THEIR ASSOCIATIVE-SEMANTIC CONNECTIONS

The article is devoted to the analysis of the associative-semantic links of members of the lexical-semantic group "parts of the day". The composition and structure of the associative-semantic groups with the vertex words "morning", "day", "evening" and "night" are defined, and semantic features are distinguished, through which the semantic connection of the kauzem with reflexes is realized. The implementation of associative-semantic links of the studied lexemes at the level of the text is traced.

Key words: associative-semantic group, kauzeme, reflexeme, semantic feature, seme.